

Det er tænketankens opfattelse, at brugerrådernes repræsentation af interessefelter – f.eks. ældreråd, handicapråd, folkeoplysningsudvalg og integrationsråd – generelt er godt afstemt med det behov, der er for inddragelsen af eksterne dialogpartnere i den kommunale beslutningsproces.

Tænketanken peger på, at det for at opnå et optimalt udbytte af deltagelsen for alle parter er vigtigt, at kommunalbestyrelsen tilrettelægger oprettelsen og inddragelsen af rådene ud fra en samlet politik, det vil sige fastlægger det, man kan kalde kommunens »rådsstruktur«. Det anbefales, at kommunalbestyrelsen tager stilling til, hvordan borgerne bedst muligt sikres mulighed for deltagelse i forhold til de opgaver, som kommunerne overtager med kommunalreformen, herunder ikke mindst på sundhedsområdet.

Tænketanken har også peget på vigtigheden af, at kommunalbestyrelserne formulerer overordnede visioner omkring borgerdeltagelse i mere bred forstand. Det er her væsentligt, at kommunalbestyrelserne er opmærksomme på udviklingen i retning af mere uformelle deltagerformer. F.eks. kan inddragelse af lokalsamfund i kommunen ske i uformelle borgerfora, hvor både borgere og foreninger kan deltage på ad hoc basis. Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen gør sig klart, hvordan man vil håndtere og lytte til de synspunkter, der kommer frem i sådanne fora.

Borgerdeltagelse kan ikke iværksættes, uden at det forpligter kommunalbestyrelsen til opfølgning, og borgerdeltagelsen skal kobles til en kontinuerlig proces i kommunalbestyrelsen, for at borgernes engagement bevares.

Det er endvidere vigtigt, at kommunalbestyrelserne skaber rammerne for, at alle uanset baggrund reelt oplever at kunne deltage – det vil sige uanset alder, etnisk baggrund, uddannelse, handicap osv.

Regeringens holdning

Regeringen tilslutter sig tænketankens centrale anbefaling om, at kommunalbestyrelserne aktivt forholder sig til borgerdeltagelsen og formulerer klare visioner og spilleregler på området.

I den lokale tilrettelæggelse af borgerdeltagelsen er der grund til at være opmærksom på alle de synspunkter og betragtninger, som er kommet til udtryk i tænketankens redegørelse. Tænketanken har bl.a. bestået af en lang række repræsentanter fra det civile Danmark, dvs. for-

eningslivet. Netop foreningerne indtager en meget central rolle i styrkelsen af nærdemokratiet. Det vil langt hen ad vejen være i foreningerne, at der findes de personlige ressourcer og den vilje til deltagelse, som er forudsætningen for et godt nærdemokrati. Derfor afspejler tænketankens redegørelse også nogle meget centrale og anvendelige synspunkter i forhold til inddragelsen af foreningslivet. Et godt eksempel herpå er, at foreningerne – f.eks. idrætsforeningerne – indtænkes i opgaveløsningen på forebyggelsesområdet.

At man forholder sig aktivt til de lokale forhold i kommunen – f.eks. foreningsstrukturen – er en central del af en lokal strategi for nærdemokratiet. Dvs. at strategien ikke alene indeholder eksempelvis overordnede visioner for nærdemokratiet, men giver anvisninger på, hvordan inddragelsen rent faktisk sker. Samtidig er det vigtigt, at strategien er dynamisk og giver mulighed for fleksibilitet. Lokale forhold – f.eks. foreningsstrukturen – kan jo ændre sig, og så er det vigtigt, at der kan tages højde herfor, således at strategien kan forblive et aktivt redskab til inddragelse af borgerne.

En af de største udfordringer vil mange steder være at skabe en fælles identitetsfølelse i den nye kommune. Nye og større enheder vil hos mange kalde på ansvarsfølelsen for lokalsamfundet. En sådan ansvarsfølelse vil på den ene side kunne være med til at fastholde de gamle kommunegrænser. På den anden side kan netop ansvarsfølelsen være med til at generere det engagement, som er forudsætningen for en effektiv inddragelse af borgerne.

3.3.2. Høringsprocesser og tovholder

Tænketankens anbefalinger

Tænketanken har haft fokus på spørgsmålet om de kommunale høringsprocesser, f.eks. skriftlige høringer eller borgermøder.

Tænketanken peger generelt på vigtigheden af, at kommunalbestyrelserne tilrettelægger høringsprocesserne, så der kan blive tale om en reel inddragelse af forskellige synspunkter, og at kommunalbestyrelsen føler sig politisk forpligtet til at forholde sig til og svare på de synspunkter og indsigelser, som ikke bliver fulgt.

Tænketanken har også haft fokus på vigtigheden af en entydig indgang til den kommunale forvaltning. Det indgår således i tænketankens centrale anbefalinger, at kommunen har en tovholder eller koordinator, som sikrer både ram-